

Jsou psi šťastní jen ve smečce?

Jednoho, dva, nebo tři?

Jak snad dnes už každý ví, je držení ryb nebo papoušků po jednom považováno za týrání zvířat. Ale jak je to s našimi psy? Je přece všeobecně známo, že pes pochází z vlka, a tudíž je stejně jako on vysloveně smečkovým zvířetem. Z tohoto poznatku mnozí majitelé psů usuzují, že držení jednoho psa neodpovídá potřebám jeho druhu.

Podle nich představuje pro psa jediný vhodný způsob držení chov ve smečce. Co dříve bylo běžné jen u chovatelů nebo třeba u ovčáků, prosazuje se dnes pomalu jako všeobecné pravidlo. Stále více lidí žije pohromadě se dvěma nebo více psy - a ne vždy bez problémů. Pro psa je život v lidské smečce velmi atraktivní. Pro většinu plemen se člověk v průběhu domestikace stal plnohodnotným partnerem sociálního společenství. K naplněnému a spokojenému psímu životu většinou nepotřebují jako partnera dalšího psa - za předpokladu, že

pes je duševně a vhodně fyzicky zatěžován a že nemusí každý den příliš dlouho zůstat sám. Není nutné pořizovat psu natrvalo psího druhu jen proto, že si venku na procházkách rád hraje s ostatními. Během procházky je však častý kontakt se psy nejrůznějšího stáří a velikosti důležitý a nezbytný. Zvláště štěňata a mladí psi v období vtiskávání potřebují taková setkání co nejčastěji. Ideální v tomto případě je skupina štěňat, která se schází ke hrám. V průběhu dospívání mladistvá hravost většinou ustupuje. Pro mnoho psů jsou tyto „hodiny her“

venku velmi vítané, neznamená to však, že by toužili po tom mít doma konkurenci, s níž by museli soupeřit o přízeň „svých“ lidí. Výjimku zde tvoří některá plemena, jimž právě držení ve skupině vyhovuje ze všeho nejvíc - patří mezi ně například severští saňoví psi. Takoví hasky se i dnes většinou cítí ve skupině lépe, přičemž se ale rozhodně nechtějí vzdát ani lidské společnosti.

Výhody držení ve smečce

Důvody, proč si lidé pořizují druhého nebo třetího psa, jsou nejrůznější. Kromě

Jsou psi šťastní jen ve smečce?

již zmíněné domnělé nezbytnosti pro blaho psa je často rozhodující nespokojenost s prvním psem. Kupříkladu není možné s prvním psem chovat nebo navštěvovat výstavy, třeba pes neprojevuje vlohly pro vysněný psí sport. Jiní lidé jsou tak nadšeni soužitím se štěnětem, že jakmile jejich pes „přijde do let“, prostě nedokážou odolat novému štěněti. Nad takovými a podobnými důvody bychom se měli pořádně zamyslet. Hrozí totiž nebezpečí, že „starý“ pes bude postupně pocitově i časově odsouván do pozadí. V důsledku jeho zanedbávání se u něj mohou rychle rozvinout poruchy chování vyvolané žárlivostí.

Svou roli často hraje i soucit. „Zachránit“ ubohého psa z útulku, to jde rychle - ale soucit bývá zřídka dobrým důvodem pro pořízení druhého psa. Předpoklad, že poruchy v chování u prvního psa se nejlépe vyřeší pořízením druhého, nemusí vždy vyjít. Pokud pes trpí strachem z odloučení, může mu klidný, suverénní a sebevědomý kamarád pomoci. V takovém případě bychom si však rozhodně neměli pořizovat štěně. Hrozí totiž opravdu velké nebezpečí, že začne napodobovat chování staršího psa, místo aby se stalo jeho vzorem. To byste toho po malém štěněti chtěli trochu moc. Místo jednoho problému tu budete mít rázem problémy dva!

K omylům patří také domněnka, že pes, který získá společnost, ztratí chuť se toulat. Mnohem pravděpodobnější je, že na potulky začnou vyrazet oba psi pěkně bok po boku.

Naproti tomu pozitivně může přítomnost druhého psa působit na zvíře, které trpí nějakým tělesným nebo smyslovým postižením, jako jsou slepota nebo hluchota. První pes může druhému poskytnout potřebný pocit jistoty, protože ten postižený se bude moci zvláště při procházkách v neznámém prostředí orientovat podle svého psího druha. Pokud je tým dobře sehraný, mnoho slepých i hluchých psů si může dokonce za pomoci svého druha užívat i pohyb na volno. Volání nebo zapísknutí majitele vezme postižený pes na vědomí prostřednictvím reakce zdravého psa a bude ho následovat. Druhý pes by však měl mít klidný, vyrovnaný temperament.

Nevýhody držení ve smečce

Při úvahách o pořízení druhého psa byste měli vzít v úvahu i finanční zátěž. Ačkoliv už budete mít k dispozici první výbavičku, do níž patří kartáče, vodítka, hračky a deky, zdvojnásobí se náklady na krmení (podle velikosti druhého psa), na

veterináře a také eventuální výdaje za dovolenou. Také poplatky za druhého psa bývají v některých místech výrazně vyšší než za prvního. V krajním případě bude dokonce nutné pořídit větší auto - nejlépe kombi.

Reakce lidí při pohledu na více psů najednou bývají někdy nedůvěřivé nebo dokonce vyloženě nepřátelské - především se to týká větších plemen. Někteří pronajímatelé dokonce druhého psa nepovolují. Proto se i na tuto věc informujte PŘEDEM. Také v mnoha hotelích a ubytovacích zařízeních povolují pobyt maximálně jednomu psovi. Také v těchto případech může vše ztroskotat na velikosti psa nebo psů. Jen málo lidí je ochotno převzít o prázdninách do péče dva psy - jejich dočasnému oddělení byste se však rozhodně měli vyhnout. Také návštěva restaurace se dvěma psy může být komplikovaná - vždyť mnohde na vás křivě hledí už kvůli jednomu.

I tolerantní zaměstnavatelé, kteří přimhouří oko nad jedním psem pod pracovním stolem, jsou málokdy ochotni akceptovat druhého.

Čas potřebný na péči o dva psy není menší než na jednoho. Zvláště v počáteční přivykací fázi je nutno se oběma zabírat výrazně více, abyste mezi nimi dosáhli kýžené harmonie. Musí být jasně stanoveno hierarchické pořadí ve „smečce“, což v případě, že se oba psi neshodnou, může vést ke značným těžkostem. Mimořádně důležité jsou zvláště na

„Když si pořídíte druhého psa, nesmíte kvůli němu zanedbávat toho prvního.“

počátku dlouhé procházky s oběma psy. U dvou psů, kteří mají rádi pohyb, to znamená minimálně dvě hodiny denně. Dokud nově přichází neakceptuje člověka jako vůdce smečky, jsou v některých řídkých případech dokonce nezbytné oddělené procházky, na kterých budete provádět cviky poslušnosti, což bude znamenat dvojnásobnou časovou inves-

ticí! Je také žádoucí s novým přírůstkem navštěvovat základní kurzy na cvičišti, případně hodiny pro štěňata, zatímco starší pes tam nebude mít co dělat. Přesto ho V ŽÁDNÉM PŘÍPADĚ nesmíte zanedbávat, a tak ho v této době ho musíte zaměstnat jinak.

Oba psy společně dostanete bezpečně pod kontrolu teprve ve chvíli, když se vám s každým z nich podaří navázat stabilní vztah. Koneckonců je prakticky

nemožné jednoho psa chválit za vzorné chování při setkání s cizím psem, zatímco druhému v téže chvíli vysvětlovat, že jeho vrčení nehodláte tolerovat.

I později, když se možná u jednoho ze psů objeví problémy spojené se stářím, případně zranění nebo nemoc, bude znovu nutné vyrazet na procházky odděleně. Zatímco jeden pes už třeba nebude moci, druhý může být zrovna v nejlepších letech a bude vyžadovat dlouhé procházky a dovádění.

Pokud se u vašeho psa vyskytnou nějaké problémy, rozhodně byste to neměli řešit koupí druhého psa dříve, dokud celou záležitost neprobere s odborníkem (terapeutem, veterinářem zaměřeným na psychologii, zvířecím psychologem). Jinak by se problémy mohly spíše násobit. Tak třeba i pes „neloveckého“ plemene se nechá svést špatným příkladem a může si osvojit štvání zvěře. Oba psi se sice budou z nově vzniklého spojení těšit, ale celý problém se tím nezmírní, spíše naopak. Když se váš pes zuřivě rozštěká při každém zaznění zvonku, druhý pes může začít toto chování napodobovat a hluk, který budou společně vydávat, se stane už úplně nesnesitelným.

„Smečkoví psi“ se většinou cítí mimořádně silní, takže vašemu tandemu bude hrozit zvýšené riziko potyček s jinými psy. A když už jednou začnou rvačky, budou trvat déle a končit vážněji. Pokud tedy první pes není zcela jistý ve vztahu k ostatním psům a není velmi dobře socializovaný, pak dva takoví teprve nebudou! Naproti tomu psu, který je ve vztahu k cizím psům vystrašený a bojácný, může

Jsou psi šťastní jen ve smečce?

Pokud máte se svým psem problémy, rozhodně si nepořizujte druhého psa, dokud se neporadíte s odborníkem

suverénní, klidný a dobře socializovaný psí partner výrazně pomoci. Jeho sebevědomí se v průběhu času zvedne a spíše si troufne sám se přiblížit k cizím psům nebo strpět jejich pokusy o seznámení.

Požadavky na držení více psů

Držení více psů vyžaduje v neposlední řadě také mimořádně kvality psůvoda. Ten musí být pro oba své psy absolutním šéfem, aby se nepokoušeli vytvářet svou vlastní hierarchii a aby nezačali nějakým způsobem zpochybňovat jeho pozici nejvýše postaveného člena. Pokud existují problémy s dominancí a poslušností už u prvního psa, je třeba důrazně varovat před koupí druhého!

Kromě toho je třeba si ujasnit, že může dojít i k tomu, že nováček se v hierarchii dostane před vašeho původního psa. Někteří majitelé tuto skutečnost jen velmi těžce akceptují, vměšují se mezi psy, což vyvolá mezi oběma trvalou nevráživost. Pokud se hodnostní žebříček vytvoří, je třeba si to uvědomit, a to už vyžaduje jisté odborné znalosti. V tom případě musí být výše postavené zvíře ve své pozici podporováno - například tím, že ho budete krmit jako první, že bude smět ležet na preferovaných místech apod., i když ve skutečnosti byste se klonili spíše k tomu, že takové jednání si váš starý dobrý pes nezaslouží.

Když si pořídíte štěně, první pes na sebe často přejímá velkou část výchovy. V takovém případě by měl člověk reagovat vyrovnaně a klidně a měl by bez vměšování akceptovat neškodné, i když často hlučné vykazování dorostence do patřičných mezí. Fundovaná znalost psího cho-

vání a výrazů je tedy nezbytná, abyste byli schopni rozpoznat, zda je lepší zasáhnout, nebo ne. I u střetů dospělých psů jsou nezbytné odborné vědomosti a velký jemnocit k rozhodnutí, zda je smysluplné zasahovat, či nikoliv.

Před pořízením druhého psa byste měli otestovat, zda je vůbec pravděpodobné, že v něm první pes nalezne zalíbení: snáší svého kamaráda z venkovních honiček i ve chvíli, když mu vkročí na zahradu nebo dokonce na půdu „jeho“ bytu, případně se přiblíží k jeho pelišku a mísece na potravu? V uzavřených prostorech si ti dva nemohou jako venku navzájem uhnout z cesty, když je například štěně příliš dotěrné.

V ideálním případě se zkuste nabídnout jako opatrovníci nějakého bezproblémo-

„Pro mnohé psy je opravdový psí život až ten s kamarádem po boku, s nímž by se k sobě mohli tisknout ve společném košíčku.“

vého psa, jehož pán odjíždí na dovolenou. V takovém případě se na vlastní kůži seznámíte jak s požadavky, které na vás bude klást druhý pes, tak s reakcemi svého vlastního zvířete na to, když zjistí: tak tenhle hned tak neodejde. Každý pes reaguje na takový test jinak a někteří zcela neočekávaně. V případě pochybností byste měli akceptovat, když váš vlastní pes bude čtyřnohého kamaráda trvale odmítat. Je lepší žít s jedním psem šťastně, než se dvěma nešťastně!

V zásadě se dá říci, že nově přichozí štěňata bývají přijímána ochotněji než starší psi. Na druhé straně je snadnější rozpoznat a ohodnotit charakter dospělého psa. U psa z útulku by například mělo smysl pomalé přivykání a většinou je také bez problémů možné na společných procházkách. Proveditelné by snad bylo i společně strávené odpoledne u vás doma.

Vzít si najednou hned dvě štěňata, to už si žádá pořádně silné nervy a velké pochopení pro psy. Obě je nutno zároveň vychovávat, obě se ve stejnou dobu ocitnou v pubertě - běžné výchovné problémy se tak budou dostavovat ve zdvojených dávkách. Ale také příliš velký věkový rozdíl může být problematický. Na psího dědečka, sužovaného tu a tam nějakou bolístkou, mohou být dovádějící psí batole nebo výrostek trochu moc. Někdy však také dojde k tomu, že mládě vlije do starého psa nový život a ten jakoby pookřeje. Není proto možno obecně udát nejvhodnější věkové rozpětí mezi dvěma psy - záleží totiž na jejich charakteru, typu a temperamentu. I zde ve sporných případech platí: nejprve otestovat!

V úvahu je nutné vzít i plemeno psa. Tak například bígl a další smečková plemena jsou mimořádně vhodná pro držení ve skupinách. Pokud kombinujeme zástupce různých plemen, musíme respektovat i jejich často odlišné požadavky. Nároky, které má na délku a obsah procházek afgánský chrt a třeba pekinéz, se skutečně VELMI odlišují.

Bez problémů je většinou držení páru, tedy psa a fenky. Při držení psů stejného pohlaví už může docházet k problémům. V mnoha případech však pominou, pokud člověk jasně převezme vedoucí roli, vedoucího psa posiluje na jeho pozici a hlavně: nejlépe pokud jsou všechna zvířata kastrovaná! Pokud bude kastrovaný jen jeden pes, zákonitě se stane tím nejnižší postaveným. Nijak vzácné však nejsou ani případy, když si na sebe dva psi nebo dvě fenky vůbec nezvyknou a jejich další společné držení tedy není možné.

Marion Brehmerová,
zvířecí psycholožka